

Zásady pohybové aktivity pro dospělé s poraněním míchy

www.sciactioncanada.ca/guidelines

Předmluva

Tyto zásady jsou vhodné pro všechny zdravé dospělé jedince s traumatickým nebo netraumatickým poraněním míchy v chronickém stádiu, tetraplegiků i paraplegiků, bez ohledu na pohlaví, věk, rasu, etnicitu a socioekonomické postavení. Dospělým s poraněním míchy se doporučuje, aby se věnovali různým druhům pohybových aktivit, které jsou jak příjemné, tak bezpečné.

Dospělí se mohou řídit těmito zásadami při sportu, rekreaci, přemísťování se, v rámci nároků zaměstnání nebo pravidelného rehabilitačního cvičení, v prostředí rodiny, práce a různých zájmových spolků. Tyto zásady by měly být plněny nad rámec pohybových aktivit prováděných během rehabilitačních cvičení a sebe-obslužných aktivit (activities daily living, ADL).

Dodržování těchto zásad může vést k zvýšení fyzické kondice a svalové síly. Potenciální výhody doporučené fyzické aktivity daleko převyšují s ní spojená možná rizika. Zásady mohou být vhodné i pro jedince s poraněním míchy v akutním stádiu, těhotné ženy, jedince náchylné k autonomní dysreflexii a ty, kteří vedle poranění míchy mají i další chronické zdravotní komplikace, vždy však po konzultaci s ošetřujícím lékařem a fyzioterapeutem, který upraví množství a typ pohybové aktivity.

Fyzicky neaktivním jedincům může do jisté míry prospět vykonávání menšího množství pohybové aktivity, než je doporučeno. U těchto dospělých je vhodné začít s malým množstvím pohybové aktivity a postupně zvyšovat její trvání, frekvenci opakování a intenzitu a dosahovat takto pokroku směřovanému k naplnění zásad.

Aby dosáhli výrazného zlepšení kondice, dospělí s poraněním míchy by se měli věnovat: alespoň 20minutovému aerobnímu cvičení ve střední až vysoké intenzitě dvakrát týdně a zároveň posilovacímu cvičení skládající se ze 3 setů po 8-10 opakováních každého cviku pro všechny hlavní svalové skupiny dvakrát týdně.

Typ	Aerobní cvičení	Posilovací cvičení
Frekvence opakování	Dvakrát týdně	Dvakrát týdně
Množství	Postupně zvyšujte množství pohybové aktivity tak, abyste pokaždé aerobním cvičením strávili alespoň 20 minut.	Opakování udávají, kolikrát po sobě zvednete závaží. Snažte se každý cvik zopakovat 8-10krát. Tato série opakování tvoří jeden set. Postupně zvyšujte množství posilovacího cvičení tak, abyste každý cvik provedli ve 3 setech po 8-10 opakováních.
Intenzita	Toto cvičení by mělo být provedeno střední až vysokou intenzitou. Střední intenzita: cvičení, které pociťujete jako namáhavé, ale jste schopni ho provádět po delší dobu, aniž by vás unavilo. Vysoká intenzita: cvičení, které pociťujete jako velmi namáhavé, vyžadující téměř maximální výkon, a kterému se nemůžete věnovat delší dobu, aniž by vás unavilo.	Cvičte proti odporu (volné závaží, lanková kladka, guma) tak silnému, že se vám stěží, ale zároveň bez problémů, daří dokončit 8-10 opakování setu. Dbejte na 1-2minutový odpočinek mezi každým setem a cvičením.
Způsob	Existuje mnoho způsobů, jak provádět toto cvičení, například: Cvičení horní části těla: pohánění invalidního vozíku, cvičení na ručním ergometru, handbike a jiné druhy sportů. Cvičení dolní části těla: chování na běžícím páse se závěsnou podporou těla, ergometr určený pro dolní končetiny, rotoped. Cvičení celého těla: Recumbent- horizontální cyklotrenažér, cvičení ve vodě.	Existuje mnoho způsobů, jak provádět toto cvičení, například pomocí: - volných závaží - posilovacích gum - lankových kladek - posilovacích strojů - funkční elektrické stimulace